

**OSTVARIVANJE PRAVA I USLUGA
SOCIJALNE ZAŠTITE NA TERITORIJI
OPŠTINE BOSILEGRAD I TRGOVIŠTE**

**P
R
I
R
U
Č
N
I
K**

PRIRUČNIK

za ostvarivanje prava i usluga socijalne zaštite na teritoriji opštine Bosilegrad i Trgovište

Autori: Maja Đorđević, Peđa Stojimenović

Tiraž: 1000

Izdavač: Centar za kulturu, informisanje i zaštitu prava nacionalnih manjina RAZVITIE

Bosilegrad, 2023.

Publikacija je izrađena u okviru projekta "Unapređenje usluga socijalne zaštite za ugrožene kategorije stanovništva u opštinama Bosilegrad i Trgovište" koji sprovodi udruženje građana RAZVITIE. Projekat je finansijski podržan od strane Ministarstva za brigu o porodici i demografiju

Republike

Srbije

UVOD

Socijalna zaštita ima za cilj da pruži pomoć pojedincima i porodicama u stanju socijalne potrebe, pruži im materijalnu sigurnost, spreči socijalnu isključenost, očuva porodične odnose, spreči zanemarivanje, zlostavljanje i eksploataciju.

Na teritoriji opština Bosilegrad i Trgovište socijalnu zaštitu pruža Centar za socijalni rad i Centar za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite kojima se građani i građanke mogu obratiti u slučajevima kada smatraju da im je ovaj vid pomoći potreban.

Međutim, da li ima pravo na neki vid zaštite, na koji način se podnosi zahtev, šta je potrebno prikupiti od dokumentacije, svesu to pitanja koja lice/lica u stanju socijalne potrebe sebi postavljaju i na koja pokušavaju da pronađu odgovor lutajući odšaltera do šaltera.

U priručniku koji smo vam pripremili dajemo odgovore na najčešća pitanja koja sebi postavljaju budući ali i postojeći korisnici prava i usluga socijalne zaštite. Ovde se mogu pronaći informacije o tome ko može koristiti određena prava i usluge socijalne zaštite, na koji način se ta prava i usluge ostvaruju, kome se obratiti zahtevom, šta prikupiti od dodatne dokumentacije.

Ova publikacija predstavlja vodič za građane i građanke koji se nađu u stanju socijalne potrebe i ima za cilj da im omogući brže, efikasnije i ekonomičnije ostvarivanje prava i usluga predviđenih Odlukom o socijalnoj zaštiti na teritoriji opština Bosilegrada i Trgovišta.

PRAVA

Korisnici prava i usluga iz oblasti socijalne zaštite jesu pojedinci odnosno porodice koja se suočavaju s preprekama u zadovoljavanju svojih potreba, usled čega ne mogu da dostignu ili da održe kvalitet života ili koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a ne mogu da ih ostvare svojim radom, prihodom od imovine ili iz drugih izvora. To mogu biti lica koja imaju prebivalište na teritoriji opština Bosilegrad i Trgovište, ali i ona lica koja ga nemaju ali se nađu na teritoriji opština u stanju trenutne i izuzetno teške situacije.

U skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti građana Centar za socijalni rad obezbeđuje građanima prava od opšteg interesa koje finansira budžet republike Srbije i to:

- pravo na novčanu socijalnu pomoć,
- dodatak za pomoć i negu drugog lica i uvećani dodatak po osnovu telesnog oštećenja,
- pomoć za osposobljavanje za rad,
- smeštaj u ustanovu socijalne zaštite,
- smeštaj u drugu porodicu

Pored navedenih prava koje finansira budžet Republike Srbije, iz budžeta opština Bosilegrad i Trgovište obezbeđuje se i dodatna pomoć i podrška socijalno ugroženom stanovništvu:

- jednokratna pomoć pojedincu, odnosno porodici u stanju socijalne potrebe,
- Prihvatilište za odrasla i stara lica

- Prihvatilište za žrtve nasilja u porodici - Sigurna kuća
- Dnevni boravak za decu, mlade i odrasle sa telesnim invaliditetom i intelektualnim teškoćama
- Licni pratilac deteta
- Pomoć u kući za odrasla i stara licaklub za decu bez roditeljskog staranja, hranitelje, staratelje i usvojitelje,
- prihvatnu stanicu i prihvatilište za decu i mlade,
- prihvatnu stanicu i prihvatilište za odrasla i stara lica,
- sklonište za žrtve porodičnog nasilja,

1. Pravo na materijalno obezbeđenje porodice (MOP)

Pravo na MOP ima pojedinac koji živi sam, odnosno porodica, koja nema prihode ili ima manji prihod od minimalnog nivoa socijalne sigurnosti utvrđene ovim zakonom tj. od minimalnog nivoa socijalne sigurnosti. Pojedinac koji je zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju nema pravo na MOP.

Nesposobni za rad po ovom zakonu su:

1. žene starije od 60 godina,
2. muškarac stariji od 65 godina,
3. dete do napunjene 15-e godina života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi do kraja roka propisanog za to školovanje,
4. lica nesposobna za rad, prema propisima o penzijsko-invalidskom osiguranju, a kao dokaz se uzima nalaz Invalidske komisije PIOZ-a.

Za ostvarivanje prava i obaveza na osnovu ovog zakona uzimaju se prihodi i primanja pojedinaca i porodice, a to su:

- prihod koji se ostvaruje u mesečnom iznosu u visini prosečnog mesečnog prihoda (neto), ostvarenog u tri (3) meseca pre podnošenja zahteva,
- prihod od poljoprivredne delatnosti u visini katastarskog prihoda,
- prihod od izdvajanja u zakup nepokretne ili pokretne imovine,
- prihod od drugih imovinskih prava,
- prihod od izdržavanja po osnovu srodstva i drugih pravnih osnova,
- prihod od neregistrovane delatnosti u prosečnom mesečnom iznosu ostvaren u tri (3) meseca pre podnošenja zahteva,
- građani koji privatno obavljaju delatnosti, a kao prihod se uzima iznos koji služi kao osnovica za obračun doprinosa penzijskog osiguranja u tekućoj godini.

Materijalno obezbeđenje se utvrđuje u mesečnom novčanom iznosu u visini razlike između minimalnog nivoa socijalne sigurnosti i iznosa prosečnog mesečnog prihoda pojedinaca ili porodice. Pravo na materijalno obezbeđenje priznaje se od dana podnošenja zahteva.

Potrebna dokumentacija za MOP:

1. lična karta na uvid i njena fotokopija,
2. izvod iz matične knjige rođenih,
3. uverenje: o imovinskom stanju, o štednji, o vrednosnoj hartiji i vrednosti otuđene imovine (iz katastra, banke i poreske ustanove...),
4. uverenje o nezaposlenosti – od Nacionalne službe za zapošljavanje,
5. potvrda o visini primanja za srodnike, koji su u obavezi za pružanje izdržavanja: osim dečijeg i roditeljskog dodatka, dodatak za pomoći negu drugog lica i primanje po osnovu učeničkog i studentskog standarda (stipendija),

-
6. uverenje za decu da su na redovnom školovanju – iz škole,
 7. za decu prijava prebivališta – iz OUP-a,
 8. uverenje o visini ličnih primanja, lični dohodak i penzije – od radne organizacije i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje,
 9. uverenje o izmirenim poreskim obavezama – poreska uprava(ponekad se zahteva i ovaj dokumenat),
 10. ukoliko je brak razveden – kopija presude razvoda braka,
 11. ukoliko su deca vanbračna – kopija presude o poveravanju deteta i izdržavanju,
 12. ukoliko je prestao radni odnos – kopija rešenja o tome – sa zadnjegradnog mesta.

2. Dodatak za pomoć i negu drugog lica (DPN)

Pravo na pomoć i negu od strane drugog lica pripada pojedincu za koga je Invalidska komisija PIOZ utvrdila to pravo. Postupak za priznavanje prava se pokreće u Centru za socijalni rad u slučaju da lice tokom životinije bilo u radnom odnosu, niti je ostvarivalo prihode na bilo koji druginačin. Lica koja su obavezana ugovorom o doživotnom izdržavanju takođe ostvaruju pomenuto pravo.

Pravo na ovu pomoć imaju lica kojima je zbog prirode i težine stanja (povrede ili bolesti) neophodna pomoć i nega za obavljanje radnji, radi zadovoljavanja osnovnih životnih potreba, što utvrđuje invalidska komisija PIOZ-a.

Pravo na uvećani dodatak za tuđu pomoć i negu pripada licu kome je utvrđeno da ima 100% telesnog oštećenja. Visinu dodatka za negu i pomoć utvrđuje Ministarstvo za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku.

Potrebna dokumentacija za DNP:

1. zahtev,
2. kopija lične karte,
3. izvod iz matične knjige rođenih,
4. predlog lekara opšte prakse za veštačenje – od Doma zdravlja,
5. nalaz lekara specijaliste, otpusno pismo iz bolnice itd.,
6. uverenje da podnosilac zahteva ne prima penziju – od Fonda zapenijsko i invalidsko osiguranje,
7. fotokopija rešenja o kategorizaciji (ako je lice kategorisano),
8. ukoliko je lice van teritorije Srbije – uverenje o državljanstvu.

3. Pomoć za osposobljavanje za rad (POR)

Pravo na pomoć za osposobljavanje za rad, odnosno obrazovanje i osposobljavanje za rad imaju deca i omladina sa smetnjama u razvoju i odrasla invalidna lica koja se u skladu sa svojim psihofizičkim sposobnostima i godinama života mogu osposobiti za rad, a to pravo nemogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.

Potrebna dokumenta za POR:

1. zdravstvena dokumentacija (rešenje o invalidnosti) koja utvrđuje sposobnost za profesionalno osposobljavanje,
2. za decu rešenje o kategorizaciji za profesionalno osposobljavanje,
3. izvod iz matične knjige rođenih,
4. kopija lične karte za lica iznad 16 godina.

4. Smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili u drugu porodicu

Pravo na smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu priznaje se licu kome porodica ne može da obezbedi odgovarajuću zaštitu i licu bez porodičnog staranja kada se na drugi način ne može obezbediti odgovarajuća zaštita.

Pravo na smeštaj u ustanovu i drugu porodicu ima:

1. dete bez roditeljskog staranja, čiji je razvoj onemogućen porodičnim prilikama,
2. dete sa smetnjama u mentalnom razvoju - stepena: umereno, teži teško ometeno, višestruko ometeno u razvoju, dete obolelo od autizma kao i dete sa smetnjama u telesnom razvoju,
3. trudnica i samohrana majka do godinu dana života deteta,
4. odraslo invalidno lice sa telesnim i čulnim oštećenjima, teško hronično obolelo lice, lice ometeno u mentalnom razvoju i duševnoobolelo lice,
5. penzioner/ka i drugo staro lice,
6. lice koje se nađe u skitnji ili mu je zbog drugih razloga potrebno privremeno zbrinjavanje.

Potrebna dokumentacija:

1. pismeni zahtev koji obezbeđuje Centar za socijalni rad (2 primerka),
2. fotokopija lične karte (2 primerka),
3. izvod iz matične knjige rođenih ili venčanih (2 primerka),
4. fotokopija zdravstvene knjižice (prva i druga strana),
5. uverenje o zdravstvenom stanju – sa Wasser-mann testom na zarazne bolesti i mišljenje neuropsihijatra, RTG - snimak pluća itd.,
6. uverenje o imovinskom stanju (stan, zemlja),
7. ugovor o doživotnom izdržavanju ili darovni ugovor (ukolikopostoji),

8. ček od penzije (original i 2 kopije) za poslednji mesec,
9. izjava srodnika obaveznih za izdržavanje koja se sačinjava u Centru za socijalni rad i overava u Sudu,
10. rešenje o kategorizaciji za lica mentalno ometena u razvoju,
11. zahtev za postavljanje staraoca za poseban slučaj (ukoliko je to potrebno),
12. pismena saglasnost korisnika za smeštaj.

5. Dodatne usluge Centra za socijalni rad

Usluge socijalnog rada su besplatne za svakog građanina/građanku, pruža ih centar za socijalni rad po zahtevu:

1. pomoć u vaspitanju i razvojnim problemima dece,
2. pomoć u sređivanju bračnih i porodičnih odnosa,
3. pomoć u ostvarivanju određenih prava (komunalije, voda, struja...),
4. usmeravanje i praćenje lica koja su u stanju socijalne potrebe,
5. dijagnostika i druge aktivnosti.

PRAVA IZ PROŠIRENE SOCIJALNE ZAŠTITE

Centar za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite u Vranju je ustanova socijalne zaštite u nadležnosti grada Vranja koja pruža usluge socijalne zaštite za korisnike iz Pčinjskog okruga. Delatnost Centra se odvija 24 sata neprekidno

- Prihvatište za odrasla i stara lica
- Prihvatište za žrtve nasilja u porodici - Sigurna kuća
- Dnevni boravak za decu, mlade i odrasle sa telesnim invaliditetom i intelektualnim teškoćama
- Licni pratilac deteta
- Pomoć u kući za odrasla i stara lica
- Pravo na putne troškove dece iz porodica korisnika MOP-a.

Prihvatište za odrasla i stara lica

Prihvatište za odrasla (lica od 26 do 65 godina) i stara lica (lica starija od 65 godina) obezbeđuje privremeni smeštaj i usluge stanovanja, ishrane, socijalnog rada, zdravstvene zaštite, kulturne, zabavne, rekreativne, radno-okupacione, a prema potrebama i sposobnostima korisnika i druge potrebe.

Predviđeno zadržavanje u ustanovi je do šest meseci, ali se korisnici, ne retko, zadržavaju znatno duže zbog nemogućnosti trajnijeg zbrinjavanja na neki drugi način.

Sigurna kuća

Sigurna kuća, predstavlja posebnu organizacionu jedinicu JU Centra za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite u Vranju, koja funkcioniše u izdvojenom objektu u Vranjskoj Banji. Sigurna kuća je regionalnog karaktera, pokriva sedam opština Pčinjskog okruga – Vranje, Bujanovac, Preševo, Vladičin Han, Surdulicu, Trgovište i Bosilegrad. Ovo je jedina ustanova socijalne zaštite za žene i decu žrtve porodičnog nasilja u Pčinjskom regionu.

U Sigurnoj kući žrtve nasilja mogu naći smeštaj, ishranu, psihosocijalnu podršku, pravnu pomoć. Obezbeđuje se fizička i egzistencijalna sigurnost, bezbednost žrtve u fizičkom i psihološkom smislu. Pružaju se uslovi da žena ojača, izgradi sopstvenu strategiju organizovanja života bez nasilja. Sigurna kuća predstavlja podsticajnu i bezbednu sredinu.

Sigurna kuća radi 24 časa dnevno, sedam dana u nedelji. Rad stručnih radnika odvija se u dve smene, dok je noćna smena pokrivena pasivnim dežurstvom stručnih radnika.

Prijem korisnika u Sigurnu kuću vrši stručni radnik, uz prethodnu dokumentaciju koju dobija od radnika CSR koji vrši smeštaj i to: rešenje o smeštaju korisnika ili timski zaključak o neodložnom smeštaju u Sigurnu kuću, kao i obavezni nalazi lekara opšte prakse i lekara psihijatrije.

U toku boravka u Sigurnoj kući se organizuju razne aktivnosti kako za žene tako i za decu. Stručni radnici su organizovali i grupne i individualne razgovore koje su prilagođavali individualnim potrebama žena i razvojnim potrebama dece.

Dnevni boravak za decu i mlade sa fizičkim invaliditetom i intelektualnim teškoćama

Deci i mladima sa smetnjama u razvoju obezbeđuje se vaspitanje i priprema korisnika za jednostavan rad i brigu o sebi.

U Dnevnom boravku uključene su sledeće kategorije korisnika: osobe sa mentalnom retardacijom, kombinovanim smetnjama, autizmom, daunovim sindromom i pervazivnim razvojnim poremećajima.

Ovom uslugom korisnicima se obezbeđuje i praćenje zdravstvenog stanja kao i prva pomoć do dolaska roditelja, prevoz od kuće do boravka i nazad, kao i užina.

Sa decom u Dnevnom boravku rade specijalni pedagozi, psiholog, profesor fizičkog vaspitanja, kao i saradnici. Svi korisnici usluge su sa teritorije Grada Vranja, ali po potrebi mogu biti uključeni korisnici iz susednih opština Pčinjskog okruga, jer Centar poseduje vozilo namenjeno isključivo prevozu korisnika ove usluge.

Lični pratilac deteta

JU Centar za razvoj lokalnih usluga socijalne zaštite u Vranju je na osnovu podataka Komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu/učeniku Grada Vranja, prepoznao potrebu za pokretanjem projektne usluge lični pratilac deteta.

Svrha projektne usluge ličnog pratioca deteta sastoji se u zadovoljenju osnovnih potreba korisnika, koji je uključen u vaspitno- obrazovnu ustanovu, do kraja redovnog školovanja, zaključno sa završetkom srednje škole.

Korisniku usluge se pruža dodatna podrška u svakodnevnom životu u oblasti kretanja, održavanja lične higijene, hranjenja, oblačenja i komunikacije sa

drugima. Angažovanjem ličnog pratioca omogućeno je pružanje odgovarajuće individualne podrške detetu, radi uključivanja u redovno školovanje i aktivnosti u zajednici radi uspostavljanja što većeg nivoa samostalnosti.

Aktivnosti usluge se sastoje od:

1. Pomoći kod kuće u oblačenju, održavanju lične higijene, pri hranjenju,
2. pripremi knjiga i opreme za školu
3. Pomoć u zajednici što uključuje pomoć u korišćenju gradskog prevoza,
4. pomoć u kretanju, odlazak na igrališta, sportske i kulturne aktivnosti.

Centar je zaključio protokole o saradnji na realizaciji projekta sa svim Osnovnim školama na teritoriji grada Vranja, Gimnazijom „Bora Stanković“ u Vranju, Školom za osnovno i srednje obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju „Vule Antić“ i Predškolskom Ustanovom „Naše dete“.

S obzirom da je Centar jedini pružalac ove usluge u regionu, u skladu sa potrebama i zahtevima korisnika, moguće je proširenje kapaciteta, kako bi ova usluga socijalne zaštita bila dostupna i deci sa teritorije ostalih opština Pčinjskog okruga.

Starim ljudima treba pomoći naročito kad imaju problem u svakodnevnom funkcionisanju. Poznato je da su često izolovani, da žive sami, što se nepovoljno odražava na socijalno – psihološko stanje, takođe, potrebna im je pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba. Uvažavanje njihovih raznovrsnih, različitih i specifičnih individualnih potreba je ustvari i činjenica za uključivanje u njihove bitne probleme.

Pružanje usluge pomoći u kući predstavlja suštinski važnu komponentu koja direktno prevenira institucionalni smeštaj, olakšava i unapređuje ostanak korisnika u njima poznatom okruženju.

Pravo na naknadu putnih troškova dece korisnika MOP i dece na porodičnom

smeštaju koje pohađaju srednju školu van mesta stanovanja

Pravo na naknadu putnih troškova obezbeđuje se deci korisnicima MOPi deci na porodičnom smeštaju koja pohađaju srednju školu van mesta svog stanovanja, a roditelji nisu sposobni za plaćanje putnih troškova.

Naknada iz prethodnog stava utvrđuje se u visini stvarne cene mesečne karte za prevoz autobusom. Potrebnu dokumentaciju određuje Centar za socijalni rad i ona je ista kao kod Prava na jednokratnu pomoć.

sigurna kuća

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Zahtevima za ostvarivanje prava iz ove odluke rešava u prvom stepenu Centar za socijalni rad.

Po žalbi na prvostepeno rešenje rešava opštinski organ uprave nadležan za socijalna pitanja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Postupak za ostvarivanje prava iz ove odluke pokreće se na zahtev lica koje ima potrebu za proširenim pravima i oblicima socijalne zaštite ili poslužbenoj dužnosti.

Postupak po službenoj dužnosti pokreće se kada je to u interesu lica ili društvene zajednice, ili kad postoji interes trećih lica.

U postupku za ostvarivanje prava utvrđenih ovom odlukom primenjujuse odredbe Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o socijalnoj zaštiti i obezbeđivanju socijalne sigurnosti građana.

U postupku rešavanja, primenjuju se metodi i postupak socijalnog i drugog stručnog rada.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Centar za socijalni rad je obavezan da vodi posebnu evidenciju o korisnicima proširenih prava.

Centar je dužan da tromesečno dostavlja izveštaj o ostvarivanju prava iz ove odluke i utrošenim sredstvima opštinskom organu uprave za socijalna pitanja.

DEČIJI DODATAK

Uz zahtev za priznavanje prava na dečiji dodatak podnosilac zahteva prilaže:

- Izvode iz matične knjige rođenih za svu decu u porodici,
- Uverenje da je državljanin Republike Srbije,
- Fotokopije ličnih karata odraslih članova zajedničkog domaćinstva, a za decu prijave prebivališta,
- Fotokopija svoje overene zdravstvene knjižice,
- Potvrda o prihodima u tri meseca, koja prethode mesecu podnošenjazahteva za svakog člana zajedničkog domaćinstva koji ostvaruje prihode,
- Potvrdu o katastarskim prihodima u prethodnoj godini za svakog člana zajedničkog domaćinstva iz mesta rođenja i stanovanja,
- Poresko uverenje od poreske uprave za svakog člana zajedničkog domaćinstva iz mesta rođenja i stanovanja.
- Potvrdu o statusu redovnog učenika za decu školskog uzrasta (osnovna i srednja škola),
- Dokaz u vezi nepokretnosti, kao i stambenog prostora (izvod iz zemljišnih knjiga – vlasnički list, ugovor o kupovini nepokretnosti, rešenje o porezu, uverenje Republičkog geodetskog zavoda, ugovoro korišćenju stana).

OPŠTINA MOŽE ZAHTEVATI JOŠ DODATNA DOKUMENTA:

- Potvrda nadležne zdravstvene ustanove o razlozima za neredovno školovanje,
- Rešenje o razvrstavanju deteta sa smetnjama u razvoju,
- Akt o produženju roditeljskog prava,
- Dokaz na osnovu kojih se ostvaruje status samohranog roditelja (izvod iz matične knjige umrlih za drugog roditelja, dokaz o poveravanju deteta nakon razvoda braka ili prestanka vanbračne zajednice, odluka suda o vršenju roditeljskog prava, ili izvod iz matične knjige rođenih za decu neutvrđenog očinstva, potvrda vojnog organa, potvrda kazneno-popravne ustanove),
- Dokazi o nezaposlenosti (uverenje i radna knjižica),
- Dokaz o starateljstvu ili hraniteljstvu (akt nadležnog organa starateljstva).

Zahtev za dečiji dodatak se podnosi Uslužnom centru Opštine na određenom formularu. Rešenje o prizatom pravu glasi na godinu dana a obnavlja se mesec dana pre isteka odgovarajućeg roka. Isplata dečijeg dodatka se vrši na šalteru pošte, sa ličnom kartom.

ZAŠTITA PORODILJA I NOVOROĐENČETA

Zaštita porodilja

Pun iznos naknade pripada licima (porodiljama) pod uslov da su neposredno pre ostvarivanja ovog prava bile u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljale delatnost **više od šest meseci, neprekidno**. Licima koja su bila u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljala delatnost, neprekidno i neposredno pre ostvarivanja ovog prava od **tri (3) do šest (6) meseci pripada 60% od punog iznosa naknade dok** licima koja su bila u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljala delatnost, neprekidno i neposredno pre ostvarivanja ovog **prava do tri (3) meseca pripada samo 30%**. Osnovica mesečne nadoknada ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene za mesec u kojem se vrši isplata.

Pomoć za dete (prvo, drugo, treće..)

Pravo imaju zaposleni i nezaposleni *na naknadu od 20.000,00 dinara za prvo dete* koje daje Republika Srbija. Republika Srbija daje naknade za drugo dete, treće, četvrto i više dece u vidu rata u toku dve godine, koja se utvrđuje na nivou Republike na osnovu prihoda i drugih sredstava.

Ako je dete sa posebnom negom, daje se pomoć u toku pet (5) godina – potrebno je svakih šest (6) meseci podneti zahtev Opštini sa potvrdom od lekara i uverenje sa posla (od strane roditelja).

Sva ova dokumenta se predaju *Uslužnom centru Opštine*.

Boračko-invalidska zaštita

Korisnici su: učesnici II svetskog rata, učesnici u oružanim akcijama posle 17.08.1990. godine i agresije NATO na SRJ, kao i njihove porodice i civilni invalidi ratova.

Regulisana prava:

1. Ostvarivanje osnovnih prava, osim prava regulisanim saveznim propisima,
2. Republičkim propisima regulisano je pravo na mesečno novčano primanje, dodatak za negu, naknada troškova smeštaja u ustanove socijalne zaštite, porodični dodatak, naknada pogrebnih troškova, pomoć u slučaju smrti i druga prava,
3. Republičkim propisima utvrđuje se i status civilnog invalida rata,
4. Republičkom uredbom utvrđuje se pravo na mesečno novčano primanje zbog nezaposlenosti ratnog invalida.

Osnovna prava vojnih invalida su:

- lična invalidnina,
- dodatak za tuđu negu i pomoć,
- ortopedski dodatak,
- ortopedska i druga pomagala,
- naknada za vreme nezaposlenosti,
- banjsko i klimatsko lečenje,
- besplatna i povlašćena vožnja,
- naknada za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravak u drugom mestu,
- putničko motorno vozilo.

Osnovna prava člana porodice palog borca su:

1. porodična invalidnina,
2. uvećana porodična invalidnina,
3. besplatna i povlašćena vožnja,
4. naknada za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravka u drugom mestu.

Osnovna prava člana porodice vojnog invalida su:

1. porodična invalidnina,
2. besplatna i povlašćena vožnja,
3. pomoć u slučaju smrti,
4. naknada za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravka u drugom mestu.

Dokumentacija: Za ličnu invalidninu

- zahtev, uverenje jedinice o okolnostima koje su dovele do oštećenja organizma,
- medicinska dokumentacija iz vremena nastanka oštećenja organizma kao i iz vremena kada se zahtev podnosi,
- fotokopija lične karte,
- izvod iz matične knjige rođenih za podnosioca zahteva,
- državljanstvo.

Za porodičnu invalidninu:

- zahtev,
- uverenje jedinice o okolnostima pod kojima je lice pogodilo ili umrlo (kod zahteva za porodičnu invalidninu po palom borcu),

- izvod iz matične knjige umrlih za poginulog borca ili umrlog vojnog invalida,
- izvod iz matične knjige venčanih (ukoliko zahtev podnosi bračni drug),
- izvod iz matične knjige rođenih (za decu koja se nalaze na redovnom školovanju – mogućnost stipendije),
- državljanstvo.

Postupak:

Za ličnu invalidninu: Pravo na ličnu invalidninu ima vojni invalid kod koga je nastupilo oštećenje organizma najmanje 20% za vreme ratnih zbivanja, odnosno u miru za vreme odsluženja redovnog roka u sastavu Vojske Jugoslavije.

Za porodičnu invalidninu: Pravo na porodičnu invalidninu imaju članovi porodice poginulih boraca, kao i članovi uže porodice umrlog vojnog invalida od I do VII grupe.

Pogodnosti pri plaćanju TV-preplate, struje, telefona, komunalnih usluga i auto-prevoznika

Oslobađanje od plaćanja RTV preplate

Potrebna dokumentacija za oslobađanje od plaćanja RTV preplate. Zakon o radiodifuziji, imaju domaćinstva, vlasnici prijemnika čiji je najmanje jedan član:

1. osoba sa invaliditetom sa 100% telesnog oštećenja,
2. osoba sa invaliditetom sa manje od 100% telesnog oštećenja, ako mu je u skladu sa odredbama posebnih propisa, priznato pravo na dodatak za tuđu negu i pomoć,
3. lice koje je trajno izgubilo sluh ili slepo lice.

Potrebna dokumentacija za oslobađanje po osnovu tačaka 1, 2. i 3:

- račun za utrošenu električnu energiju i RTV preplata,
- fotokopija lične karte obveznika plaćanja RTV preplate tj. vlasnika električnog brojila (prva i druga strana),
- potvrda ili fotokopija rešenja invalidske komisije penzionog i invalidskog osiguranja i rešenje Centra za socijalni rad o priznatom pravu na dodatak za tuđu negu i pomoć,
- poslednji izvod/izveštaj o primanju nadoknade za tuđu negu i pomoć,

- fotokopija lične karte (prva i druga strana) lica nosioca potvrde ili rešenja o invalidnosti,
- za maloletno lice sa invaliditetom, fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih.

Pogodnosti za plaćanje telefona – Telekom Srbija

Osobe sa invaliditetom 70% - invalidnosti, osobe obolele od distrofije, slepa lica, nega lica koja spadaju u navedene kategorije i uža porodica koja se bavi licem koje spada u ove grupe – imaju 300 impulsa besplatno i umanjenje preplate za 50%.

Pogodnosti za plaćanje električne energije

Za domaćinstva čija je mesečna potrošnja od 1 do 350 kWh i koja blagovremeno izmiruju svoje obaveze, odobrava se popust od 11,89% od ukupnog zaduženja.

Za domaćinstva koja blagovremeno izmiruju svoje obaveze odobrava se popust od 5% od ukupnog zaduženja, umanjenog za popust od 11,89%, ako je ostvaren.

Pogodnosti i oslobođenje za plaćanje usluga auto-prevoznika

U pravnom sistemu Republike Srbije *osobama sa invaliditetom* pružaju se povlastice u unutrašnjem putničkom saobraćaju.

Povlastice se odnose na sledeća lica:

- slepa lica,
- lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti,
- lica obolela od plegija,

- lica obolela od cerebralne i dečije paralize i multipleks skleroze,
- kao i pratioci ovih lica.

Ova lica imaju pravo na povlastice u unutrašnjem putničkom saobraćaju pod uslovom da imaju prebivalište u Republici Srbiji.

U unutrašnjem putničkom saobraćaju slepo lice i lice obolelo od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, plegije, cerebralne i dečije paralize i multipleks skleroze ima u toku jedne kalendarske godine pravo na šest putovanja sa povlasticom u iznosu:

- 75% od redovne cene za putovanje železničkim, drumskim i pomorskim, odnosno rečnim saobraćajem,
- 50% od redovne cene prevoza za putovanje vazdušnim saobraćajem.

Invalidno lice i njegov pratilac imaju pravo na povlastice za prevoz u bilo kom razredu, odnosno klasi, u vozu (poslovni, ekspresni, brzi i putnički), odnosno na brodu, kao i za ekonomsku klasu u avionu.

Naknada troškova prevoza u vezi sa korišćenjem zdravstvene zaštite obezbeđuje se osiguranim licima, kao i pratiocu osiguranog lica, u slučaju upućivanja lica u zdravstvenu ustanovu van područja matične filijale, ako je zdravstvena ustanova udaljena najmanje pedeset (50) kilometara od mesta njegovog stanovanja, u skladu sa odredbama zakona.

